„W nowym blasku”. Losy dzieł sztuki średniowiecznej w XIX i XX w. – muzealizacja, konserwacja i nowe konteksty funkcjonowania - wykład monograficzny

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Historia sztuki - przedmioty do wyboru	**Cykl dydaktyczny** 2025/26
Specjalność -	**Kod zajęć** 21HSZPWS.2100000.17641.25
Jednostka organizacyjna Wydział Nauk o Sztuce	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów studia drugiego stopnia	**Obligatoryjność** Fakultatywny
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty do wyboru
Profil studiów profil ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Piotr Korduba
Prowadzący zajęcia	Piotr Korduba

Okres	**Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr zimowy	• Wykład: 30, Zaliczenie z oceną	3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z miejscem dzieł sztuki średniowiecznej w dyskursach ideologicznych XIX i XX wieku.
C2	Uświadomienie studentom potencjału dzieł sztuki dawnej do tworzenia konstrukcji historycznych w XIX i XX wieku.
C3	Przekazanie wiedzy z zakresu mechanizmów muzealizacji i konserwacji dzieł sztuki dawnej w XIX i w XX wieku

Wymagania wstępne

Brak.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy – Student/ka:			
W1	Posiada orientację w zmianach pojęć i kategorii z zakresu historii sztuki oraz wiedzę o nowych pojęciach stosowanych w charakterystyce dzieł sztuki	HSZ_K2_W01	Kolokwium pisemne
W2	Zna różne rodzaje badań z zakresu historii sztuk i specyfikę stosowanych w nich metod	HSZ_K2_W02, HSZ_K2_W03	Kolokwium pisemne
Umiejętności – Student/ka:			
U1	potrafi posługiwać się różnymi ujęciami teoretycznymi badań dzieł sztuki	HSZ_K2_U02	Kolokwium pisemne
U2	Potrafi rozpoznać dzieła sztuki z uwzględnieniem technik i technologii ich wytworzenia, materiału, a także dokonać ich analizy i interpretacji.	HSZ_K2_U01	Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych – Student/ka:			
K1	jest gotowy do podnoszenia swej wiedzy i dokształcania.	HSZ_K2_K01	Kolokwium pisemne
K2	ma świadomość istnienia zróżnicowanego dziedzictwa kulturowego i jego znaczenia dla regionu i Europy	HSZ_K2_K05	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Zajęcia mają na celu omówienie wybranych zjawisk i wydarzeń, które na przestrzeni ostatnich dwóch stuleci kształtowały i wciąż wpływają na historię dzieł średniowiecznego malarstwa i snycerki. Mowa będzie zarówno o zabytkach przechowywanych i prezentowanych w instytucjach muzealnych całego świata, jak i tych znajdujących się we wnętrzach sakralnych, niekoniecznie stanowiących ich pierwotne miejsce przeznaczenia. Kurs rozpocznie krótkie omówienie zagadnienia mediewalizmu, biografii rzeczy oraz najważniejszych teoretycznych podstaw badania „życia po życiu" dzieł sztuki dawnej. W ramach zgłębiania XIX-wiecznej historii dzieł sztuki średniowiecznej przyjrzymy się bliżej konsekwencjom rewolucji francuskiej oraz sekularyzacji dóbr klasztornych i kościelnych w procesach, z jednej strony, niszczenia i rozproszenia zabytków, a z drugiej, w powstawaniu kolekcji prywatnych oraz muzealnych. Najważniejsze zespoły zbiorów i osoby kolekcjonerów zyskają szersze omówienie, podobnie jak problem nieostrości kryteriów klasyfikujących interesujące nas zabytki jako bądź dzieła sztuki (wysokiej) lub też rzemiosła artystycznego. Chwila uwagi zostanie też poświęcona modzie na (neo)gotyk, wybranym „romantycznym" adaptacjom średniowiecznego malarstwa i rzeźby oraz odkrywaniu i dokumentowaniu dzieł sztuki średniowiecznej przez polskich badaczy i artystów (Jan Matejko, Stanisław Wyspiański). Opowieść o wypadkach mających miejsce w XX w. otworzy problem relacji ekspresjonistów i sztuki średniowiecznej. Kolejne poruszane tematy będą obejmować konteksty towarzyszące organizacji wielkich wystaw sztuki średniowiecznej, a także podejmowanych w okresie międzywojennym przedsięwzięć konserwatorskich. Słuchacze zapoznają się ponadto z analizą zjawisk determinujących dzieje sztuki średniowiecznej w historii przed- i powojennej Polski. Uwzględnione zostaną zagadnienia organizacji wystaw stałych w największych krajowych muzeach, celowe i przypadkowe przemieszczenia zabytków, udział dzieł sztuki średniowiecznej w działaniach propagandowych. Spotkania kończące kurs będą poświęcone czasom współczesnym, w tym m.in. roli dzieł sztuki średniowiecznej we współczesnych żeńskich klasztorach, zjawisku rosnącej popularności kopii (w tym wydruków 3D) dzieł średniowiecznych znajdujących się w kolekcjach muzealnych, które „powracają" do miejsc swojego pierwotnego przeznaczenia, a także realizowanym w przestrzeniach wystaw sztuki średniowiecznej artystycznym i kuratorskim interwencjom.	W1, W2, U1, U2, K1, K2	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	aktywny udział w zajęciach i kolokwium wizualne

Literatura

Obowiązkowa

1. Bräunlein, Peter J. “Thinking Religion Through Things: Reflections on the Material Turn in the Scientific Study of Religion’s.” Method & Theory in the Study of Religion. vol. 28. nos. 4–5. 2016, s. 365–99. Brooks, Mary M. “Seeing the Sacred Conflicting Priorities in Defining, Interpreting, and Conserving Western Sacred Artifacts.” Material Religion. vol. 8. no. 1. 2012, s. 10–28. Minaty, Wolfgang. Grünewald im Dialog. 500 Jahre Isenheimer Altar in Kunst, Literatur und Musik. Regensburg 2016.
2. Crookes, Ellie and Willis, Ika. Medievalism and Reception. Martlesham 2024. von der Goltz, Michael. Kunsterhaltung – Machtkonflikte. Gemälde-Restaurierung zur Zeit der Weimarer Republik. Berlin 2002. Grajewski, Grzegorz. Między sztuką, nauką a polityką. Ochrona zabytków na Dolnym Śląsku w czasach III Rzeszy, Wrocław 2014. Hazard, Sonia. “The Material Turn in the Study of Religion.” Religion and Society. vol. 4. no. 1. 2013, s. 58–78;

Dodatkowa

1. The Social Life of Things: Commodities in Cultural Perspective, ed. Arjun Appadurai. Cambridge 2014 (I wydanie z 1986). Paine, Crispin. Religious Objects in Museums: Private Lives and Public Duties. London 2013. Wokół Wielkiego Jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski, ed. R. Słowiński. Poznań 2017. Popiołek-Roßkamp, Małgorzata. Warschau: Ein Wiederaufbau, der vor dem Krieg begann. Paderborn 2021. Zborowska, Agata. Życie rzeczy w powojennej Polsce. Warszawa 2019.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Przygotowanie do zaliczenia	20
Przygotowanie do zajęć	40
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HSZ_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do do podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego
HSZ_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do do aktywnego uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy
HSZ_K2_U01	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury artystycznej oraz przeprowadzić ich wnikliwą krytyczną analizę i interpretację, w celu określenia ich wielorakich właściwości, znaczeń, oddziaływania społecznego, a także miejsca w procesie historyczno-kulturowym
HSZ_K2_U02	Absolwent/ka potrafi posługiwać się w sposób zaawansowany różnymi ujęciami teoretycznymi i metodami badawczymi oraz wykorzystywać je do analizowania zjawisk artystycznych
HSZ_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce historii sztuki w systemie nauk oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi
HSZ_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie szeroki zakres terminologii używanej w historii sztuki oraz jej zastosowania w obrębie różnych dyscyplin naukowych
HSZ_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie teorię i metodykę różnych subdyscyplin historii sztuki na poziomie rozszerzonym